

Bemærkninger til forslaget.

Spørgsmålet om udvidelse af medlemstallet i De Forenede Nationers vigtigste organer har sin baggrund i den siden pagtens vedtagelse stødfundne stærke udvidelse af antallet af medlemsstater, navnlig ved optagelse af de afro-asiatiske lande, der i årene efter 2. verdenskrig har opnået selvstændighed. En udvidelse af de forskellige råd kan kun ske ved ændring i pagten, og hertil kræves i henhold til pagtens artikel 108, at $\frac{2}{3}$ af FN's medlemsstater, herunder alle de faste medlemmer af sikkerhedsrådet, ratificerer ændringerne.

Spørgsmålet om udvidelse af FN's organer har i de senere år navnlig været behandlet af en på 10. generalforsamling nedsat Komité om indkaldelse af en konference til revision af FN-pagten. Af politiske grunde har det ikke været muligt at opnå enighed om indkaldelse af en sådan konference, som er forudsat i pagtens artikel 109, hvilket har medført en stigende utilfredshed i den afro-asiatiske gruppe, som ved 18. generalforsamlings begyndelse talte 54 af FN's daværende 111 medlemsstater.

Komiteen om indkaldelse af en konference til revision af FN-pagten holdt sit seneste møde i sommeren 1963, men ligesom tidligere lykkedes det ikke at overvinde Sovjetblokkens modstand, idet denne hævdede, at det ville være ulogisk at ændre pagten, så længe Folkerepublikken Kina ikke repræsenterer Kina i FN.

Imidlertid havde de afro-asiatiske lande fundet, at tiden var inde til at tage sagen op direkte i generalforsamlingen, og på dagsordenen for denne sættes derfor på deres foranledning spørgsmålet om en ligelig repræsentation i Sikkerhedsrådet og Det økonomiske og sociale Råd.

Til støtte for det afro-asiatiske synspunkt forelå i Det økonomiske og sociale Råds beretning fra 36. samling (punkt 12) 2 resolutioner, hvoraf den ene henstillede til generalforsamlingen, at der blev truffet foranstaltninger til at sikre en passende repræsentation for Afrika i rådet på grundlag af ligelig geografisk fordeling, medens den anden opfordrede 18. generalforsamling til at udvirke en passende forøgelse i rådets medlemstal.

I et indlæg på 18. generalforsamling erklærede Sovjetunionen at have sympati med de afro-asiatiske landes ønske om en udvidelse af disse organer. Dette krævede imidlertid en pagtændring, som atter forudsatte de fem permanente sikkerhedsrådsmedlemmers, incl. Kinas, ratifikation. En sådan pagtændring kunne ikke gennemføres, før spørgsmålet

om Kinas lovlige repræsentation i FN var løst. Den sovjetiske regering havde været i forbindelse med Kinas lovlige regering (Peking) og havde modtaget et svar, hvorefter Kina, da det fortsat forhindredes i at deltage i FN's arbejde, ikke ønskede at forpligte sig med hensyn til ændringer af Pagten vedrørende antallet af medlemmer af FN's principale organer. En tilslutning fra den kinesiske regerings side til en ændring af pagten, så længe Kina repræsenteredes af Formosa-regeringen, kunne føre til etablering af en „2 Kina situation“. Efter sovjetisk opfattelse bifaldt den kinesiske regering således ikke foranstaltninger til tilvejebringelse af mere retfærdig afro-asiatisk repræsentation, og spørgsmålet om en udvidelse af Sikkerhedsrådet og Det økonomiske og sociale Råd kunne derfor kun gennemføres, såfremt Kinas lovlige repræsentation i FN forinden blev etableret. Hvis de afro-asiatiske lande ville tiltræde dette, ville de kunne fjerne hovedhindringen for en udvidelse af Sikkerhedsrådet og Det økonomiske og sociale Råd og således åbne vejen til en passende afro-asiatisk repræsentation.

Guineas repræsentant gav senere udtryk for en anden opfattelse, idet han meddelte, at hans regering var blevet underrettet om, at Peking-regeringens politiske holdning var den, at spørgsmålet om den afro-asiatiske repræsentation og repræsentationen for Kina ikke burde sammenblandes. I overensstemmelse hermed udtalte Albanians repræsentant i plenarforsamlingen under debattens afslutning, at Peking-regeringen i en erklæring af 12. december 1963 ikke havde modsat sig udvidelse af Sikkerhedsrådet og Det økonomiske og sociale Råd, men kun erklæret, at den ikke kunne påtage sig nogen forpligtelse i denne henseende, så længe Folkerepublikken Kina var berøvet sine lovlige rettigheder i FN.

Medlemmer af den vesteuropæiske gruppe, herunder Danmark, har igennem årene erklæret sig som tilhængere af en udvidelse, der tog rimeligt hensyn til alle grupper. Hensynet til at bevare effektiviteten af de to råd ved ikke at gøre dem for store har dog her gjort sig gældende. Nogle vestlige medlemmer af Sikkerhedsrådet udtrykte sig forbeholdent over for spørgsmålet om de foreslåede udvidelser, og den franske repræsentant erklærede, at Frankrig ville stemme imod, idet debatten havde vist, at ingen beslutning, generalforsamlingen på nuværende tidspunkt tog, ville kunne få den næsten enstemmige tilslutning, som pagtens artikel 108 forudsætter.